

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Марії НЕЖИВІЙ
foi+request-111891-8b24360d@dostup.pravda.com.ua

Про розгляд запиту

Шановна пані Маріє!

Розглянувши Ваш запит на інформацію від 01.05.2023 б/н стосовно надання відповідей на питання щодо програм підтримки українського бізнесу, Мінекономіки надає відповідну інформацію.

Додаток: на 13 арк. в 1 прим.

З повагою

Заступник Міністра з питань
цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації

Олексій СОБОЛЕВ

Данькевич Марина 596-68-59

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Соболев Олексій Дмитрович**

Сертифікат **3FAA9288358EC0030400000000CB350033FFB000**

Дійсний з **27.01.2023 0:00:00** по **26.01.2025 23:59:59**

Мінекономіки

3611-06/20866-09 від 08.05.2023 21:18

Інформація щодо програм підтримки українського бізнесу

На сьогодні в Україні реалізуються наступні державні програми, спрямовані на створення або розвитку власного бізнесу:

1) Програма “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу” щодо надання мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу

Мікрогранти надаються відповідно до Порядку надання мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738 “Деякі питання надання грантів бізнесу” (далі - Порядок 1).

Ціль – відновлення активності бізнесу; сприяння зайнятості та самозайнятості шляхом створення нових робочих місць.

Згідно з Порядком 1 цей Порядок визначає умови, критерії, механізм надання безповоротної державної допомоги фізичним особам, суб’єктам господарювання (далі - отримувач) у формі мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу (далі - мікрогрант).

Відповідно до пункту 4 Порядку 1 розмір мікрогранту, який надається одному отримувачу, визначається відповідно до його запиту, але не менше 50000 гривень та не перевищує:

150000 гривень у випадку зобов’язання отримувача створити одне робоче місце після отримання мікрогранту та прийняття на нього працівника;

250000 гривень у випадку зобов’язання отримувача створити не менше двох робочих місць після отримання мікрогранту та прийняття на них працівників.

Пунктом 5 Порядку 1 визначено, що мікрогранти надаються для покриття таких напрямів витрат:

придбання меблів, обладнання (крім транспортних засобів), необхідного для провадження господарської діяльності отримувачем, яке не підлягає відчуженню до виконання умов договору про надання мікрогранту на створення або розвиток власного бізнесу (крім випадків відчуження внаслідок звернення стягнення на нього уповноваженим банком відповідно до договору застави);

закупівля ліцензійного програмного забезпечення, свійських тварин та птиці, багаторічних насаджень, саджанців, посівного матеріалу, сировини, матеріалів, товарів та послуг, пов’язаних з реалізацією бізнес-плану (такі витрати повинні становити сумарно не більше 50 відсотків розміру мікрогранту);

послуги маркетингу та реклами (такі витрати повинні становити не більше 10 відсотків розміру мікрогранту);

орендна плата за нежитлове приміщення (такі витрати повинні становити не більше 25 відсотків розміру мікрогранту);

орендна плата за обладнання (такі витрати повинні становити не більше 10 відсотків розміру мікрогранту);

лізинг обладнання, крім автомобілів, мотоциклів та інших транспортних засобів особистого користування (такі витрати повинні становити не більше 50 відсотків загального розміру мікрогранту);

використання у підприємницькій діяльності прав інших суб’єктів господарювання (комерційна концесія).

Пунктом 8 Порядку 1 передбачено, що заяву на отримання мікрогранту (далі - заява) подають отримувачі:

громадяни України;

фізичні особи - підприємці - громадяни України;

які станом на дату подання заяви фактично не перебувають та не провадять свою господарську діяльність на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях

України та територіях активних бойових дій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції, та для яких не визначена дата завершення бойових дій або тимчасової окупації;

які не провадять господарську діяльність на території Російської Федерації та Республіки Білорусь;

які не віднесені до юридичних або фізичних осіб, до яких застосовуються спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідними рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, введеними в дію указами Президента України щодо застосування персональних (спеціальних) економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України “Про санкції”;

щодо яких не порушено справи про банкрутство та/або яких не визнано банкрутами, та/або які не перебувають на стадії ліквідації;

які не є кредитними організаціями, страховими організаціями, інвестиційними фондами, недержавними пенсійними фондами, професійними учасниками ринку цінних паперів, ломбардами;

які не здійснюють виробництво та/або реалізацію зброї, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, обмін валют;

щодо яких відсутнє рішення суду, яке набрало законної сили, про притягнення до кримінальної відповідальності за корупційне правопорушення.

Отримувачем може бути фізична особа, яка має намір розпочати підприємницьку діяльність і бере на себе зобов’язання зареєструватися фізичною особою - підприємцем або створити юридичну особу протягом п’ятнадцяти робочих днів з дня отримання позитивного рішення про надання мікрогранту.

Надання мікрогрантів за рахунок джерел, передбачених абзацами сьомим та восьмим пункту 1 цього Порядку, здійснюється Мінекономіки через АТ “Ощадбанк” (далі - уповноважений банк) на підставі рішень Державного центру зайнятості, включених до подання про надання мікрогрантів (далі - подання), відповідно до договору про взаємодію між Мінекономіки, уповноваженим банком та Державним центром зайнятості (абзац перший пункту 6 Порядку 1).

Згідно з пунктом 9 Порядку 1 Заява формується отримувачем особисто або у відділенні уповноваженого банку засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі - Портал Дія) після проходження ним ідентифікації та автентифікації з використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації, електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, та/або інших засобів ідентифікації, які дають змогу однозначно встановлювати особу отримувача.

Заява формується засобами Порталу Дія у довільній формі, придатній для сприйняття її змісту, відповідно до відомостей, визначених пунктами 10 і 11 цього Порядку. Формування заяви закінчується накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

Невід’ємним додатком до заяви є бізнес-план, форма якого визначається Мінекономіки.

Заяви, подані без бізнес-плану, не розглядаються.

Рішення про надання мікрогранту приймається Державним центром зайнятості протягом 15 робочих днів з дня кінцевого строку подання заяв на основі інформації уповноваженого банку, яка включає результати перевірки ділової репутації отримувача та відомостей, зазначених у заяві, а також оцінку співбесіди з отримувачем, проведеної регіональними центрами зайнятості. Порядок обміну та передачі документів між уповноваженим банком та Державним центром зайнятості визначається договором про взаємодію (пункт 17 Порядку 1).

Відповідно до пункту 19 Порядку 1 у разі відсутності підстав для відмови у наданні мікрогранту Державний центр зайнятості ухвалює рішення, яке оформлюється наказом, про надання мікрогрантів отримувачам, які набрали найбільшу сукупну кількість балів, у межах наявної граничної суми мікрогрантів, визначеної Мінекономіки.

Подати заяву на отримання мікрогранту можна за інтернет-посиланням:
<https://diia.gov.ua/services/grant-na-vlasnu-spravu>.

2) Програма “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу” щодо надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства

Гранти надаються відповідно до Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738 “Деякі питання надання грантів бізнесу” (далі - Порядок 2).

Згідно з Порядком 2 цей Порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у загальному фонді державного бюджету за програмою “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу”, для надання безповоротної державної допомоги у формі грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства (далі - гранти).

Відповідно до пункту 3 Порядку 2 Отримувачами грантів (далі - отримувачі) мають право бути суб'єкти господарювання - юридичні особи (крім юридичних осіб комунальної форми власності та суб'єктів господарювання державного сектору економіки), кінцевими бенефіціарними власниками яких є громадяни України, та фізичні особи - підприємці - громадяни України, які провадять діяльність у сфері вирощування сільськогосподарських культур на землях, на які право власності та/або користування підтверджено належними правовстановлюючими документами, а саме:

які станом на дату подання заяви фактично не перебувають та не провадять свою господарську діяльність на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України та територіях активних бойових дій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції, та для яких не визначена дата завершення бойових дій або тимчасової окупації;

які не провадять господарську діяльність на території Російської Федерації та Республіки Білорусь;

які не віднесені до юридичних або фізичних осіб, до яких застосовуються спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідними рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, введеними в дію указами Президента України щодо застосування персональних (спеціальних) економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України “Про санкції”;

які не є кредитними організаціями, страховими організаціями, інвестиційними фондами, недержавними пенсійними фондами, професійними учасниками ринку цінних паперів, ломбардами;

які не здійснюють виробництво та/або реалізацію зброї, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, обмін валют;

щодо яких не порушено справи про банкрутство та/або яких не визнано банкрутами, та/або які не перебувають на стадії ліквідації;

щодо яких відсутнє рішення суду, яке набрало законної сили, проти притягнення до кримінальної відповідальності за корупційне правопорушення;

які не мають заборгованості перед бюджетом, що перевіряється уповноваженим банком перед підписанням у відділенні уповноваженого банку договору про приєднання відповідно до пункту 12 цього Порядку.

Гранти надаються для висадки та облаштування нового саду, ягіднику, винограднику

(далі - насадження) площею від 1 до 25 гектарів з кількістю створених нових робочих місць або залучення до роботи у фермерському господарстві нових членів господарств згідно з додатком 1 (пункт 4 Порядку 2).

Пунктом 5 Порядку 2 визначено, що гранти надаються у розмірі не більше 70 відсотків вартості проекту висадки насаджень, але не більше 10000000 гривень відповідно до суми на один гектар, зазначеної в додатку 2, та за умови фінансування коштами отримувача (власні та/або кредитні) різниці між вартістю всього проекту висадки насаджень та обсягу гранту.

Гранти надаються виключно для висадки не більше 25 гектарів насаджень з встановленням системи зрошення та водозабору.

Гранти надаються лише одному отримувачу з урахуванням пов'язаних з ним осіб.

Реалізацію проекту висадки насаджень отримувач повинен здійснювати на землях, на які право власності та/або користування підтверджено належними правовстановлюючими документами на строк не менше семи років.

Надання грантів отримувачам здійснюється Мінекономіки через системно важливі уповноважені банки (далі - уповноважені банки), перелік яких затверджений Національним банком, відповідно до договору про співробітництво між Мінагрополітики, Мінекономіки та уповноваженим банком (пункт 7 Порядку 2).

Пунктом 8 Порядку 2 передбачено, що для отримання гранту отримувач подає заяву, яка формується отримувачем особисто або у відділенні уповноваженого банку засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі - Портал Дія).

До заяви обов'язково додаються одним файлом у форматі PDF сканована копія:

проекту висадки насаджень, що підписана особою, яка його розробила (розробником);

проекту зрошення (у разі відсутності відповідного розділу з розрахунками в проекті висадки насаджень) із зазначенням джерела водозабору.

Заяви, подані без підписаного розробником проекту висадки насаджень, а також з перевищенням заявленої суми компенсації на гектар насаджень не розглядаються.

Згідно з пунктом 11 Порядку 2 рішення про надання грантів приймається Мінагрополітики у визначеному ним порядку протягом десяти робочих днів після надходження від уповноваженого банку поданих та перевічених заяв. Рішення оформлюється наказом.

Мінагрополітики повідомляє Мінекономіки шляхом надсилання листа через систему електронної взаємодії, уповноваженому банку та отримувачу про прийняте рішення щодо надання або відмови в наданні грантів шляхом надіслання листа на адресу електронної пошти, зазначеної в заяві.

Відповідно до пункту 12 Порядку 2 після прийняття Мінагрополітики рішення про надання гранту отримувач не пізніше ніж протягом п'яти днів з дня отримання інформації про таке рішення укладає у відділенні уповноваженого банку договір про надання гранту у формі приєднання за формою, затвердженою Мінагрополітики, а також відкриває у відділенні уповноваженого банку рахунок (далі - рахунок отримувача) без права його використання на інші цілі, крім оплати рахунків для реалізації поданого проекту висадки насаджень.

Отримувач самостійно протягом 30 календарних днів після укладення договору здійснює переказ усієї суми коштів своєї частки співфінансування, визначеної відповідно до абзацу першого пункту 5 цього Порядку, на власний рахунок.

Строк реалізації проекту висадки насаджень не повинен перевищувати 18 місяців з часу отримання бюджетних коштів (пункт 15 Порядку 2).

Подати заяву на отримання гранту, передбаченого Порядком 2, можна за інтернет - посиланням: <https://diia.gov.ua/services/grant-na-sad>.

3) Програма “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу” щодо надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства

Гранти надаються відповідно до Порядку надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738 “Деякі питання надання грантів бізнесу” (далі - Порядок 3).

Згідно з Порядком 3 цей Порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у загальному фонді державного бюджету за програмою “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу”, для надання безповоротної державної допомоги у формі грантів для створення або розвитку тепличного господарства (далі - гранти).

Відповідно до пункту 3 Порядку 3 отримувачі грантів, передбачених Порядком 3, мають відповідати критеріям, аналогічним критеріям пункту 3 Порядку 2.

Пунктом 4 Порядку 3 визначено, що гранти надаються на будівництво модульної теплиці площею не менше 0,4 гектара та не більше 2,4 гектара відповідно до типового проекту з кількістю створених нових робочих місць не менше 14 на 1 гектар площі модульної теплиці для її будівництва (встановлення), придбання засобів виробництва (садивного матеріалу, насіння, технологічного обладнання), покриття витрат на їх доставку та введення в експлуатацію модульної теплиці з урахуванням максимального розміру гранту:

- 0,4 - 0,6 гектара - 2 млн. гривень;
- 0,8 - 1,2 гектара - 3,5 млн. гривень;
- 1,6 - 2,4 гектара - 7 млн. гривень.

Пунктом 5 Порядку 3 передбачено, що гранти надаються на будівництво 1000 модульних теплиць у розмірі не більше 70 відсотків вартості проекту будівництва модульної теплиці, але не більше 7 млн. гривень, та за умови фінансування коштами отримувача (власні та/або кредитні) різниці між вартістю проекту будівництва модульної теплиці та обсягу гранту.

Отримувач може отримати грант виключно для будівництва однієї модульної теплиці.

Гранти надаються лише одному отримувачу з урахуванням пов'язаних із ним осіб.

Реалізацію проекту будівництва модульної теплиці отримувач повинен здійснювати на землях, право власності та/або користування на які підтверджено належними правовстановлюючими документами на строк не менше семи років.

Надання грантів отримувачам здійснюється Мінекономіки через системно важливі уповноважені банки (далі - уповноважені банки), перелік яких затверджений Національним банком, відповідно до договору про співробітництво між Мінагрополітики, Мінекономіки та уповноваженим банком (пункт 7 Порядку 3).

Згідно з пунктом 8 Порядку 3 для отримання гранту отримувач подає заяву, яка формується отримувачем особисто або у відділенні уповноваженого банку засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі - Портал Дія).

До заяви обов'язково додається одним файлом у форматі PDF сканована копія проекту будівництва модульної теплиці з кошторисною документацією (відповідно до типового проекту), підписана особою, яка його розробила.

Заяви, подані без сканованої копії проекту будівництва модульної теплиці з кошторисною документацією (відповідно до типового проекту), підписаної особою, яка його розробила, а також з перевищенням заявленої суми, передбаченої пунктом 4 цього Порядку, не розглядаються.

Відповідно до пункту 11 Порядку 3 рішення про надання гранту приймається Мінагрополітики у визначеному ним порядку протягом десяти робочих днів після надходження від уповноваженого банку поданих та перевірених заяв. Рішення оформлюється наказом.

Мінагрополітики повідомляє отримувача про прийняте рішення щодо надання або відмови в наданні грантів засобами Порталу Дія.

Пунктом 12 Порядку 3 визначено, що після прийняття Мінагрополітики рішення про надання гранту отримувач не пізніше ніж протягом п'яти днів з дня отримання інформації про таке рішення укладає у відділенні уповноваженого банку договір про надання гранту у формі приєднання за формою, затвердженою Мінагрополітики, а також відкриває у відділенні уповноваженого банку рахунок (далі - рахунок отримувача) без права його використання на інші цілі, крім оплати рахунків для реалізації поданого проекту будівництва модульної теплиці.

Отримувач самостійно протягом 30 календарних днів після укладення договору здійснює переказ усієї суми коштів своєї частки співфінансування відповідно до абзацу першого пункту 5 цього Порядку на власний рахунок.

Строк будівництва модульної теплиці не повинен перевищувати 12 місяців з часу отримання бюджетних коштів (пункт 15 Порядку 3).

Подати заяву на отримання гранту, передбаченого Порядком 3, можна на Порталі Дія за інтернет - посиланням: <http://surl.li/gosfe>.

4) Програма “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу” щодо надання грантів на створення або розвиток переробних підприємств

Гранти надаються відповідно до Порядку надання грантів на створення або розвиток переробних підприємств, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 № 739 “Деякі питання надання грантів для переробних підприємств” (далі – Порядок 5).

Для реалізації цілей Програми Міністерством економіки України прийнято наказ від 15.07.2022 № 2109 “Про затвердження Порядку проведення оцінювання заяв, критеріїв оцінювання та необхідної кількості балів (оцінки) для прийняття рішень щодо надання грантів на створення або розвиток переробних підприємств, форми бізнес-плану, форми договору про надання гранту, а також кінцевих строків подання заяв та граничної суми грантів”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 27.07.2022 за № 840/38176 (далі - Наказ).

Програма спрямована на створення нових або розвиток існуючих переробних підприємств та створення нових робочих місць в рамках проекту “eРобота”.

Порядком передбачено надання грантів для створення або розвитку переробних підприємств у співфінансуванні з отримувачем 70/30 або 50/50 на суму до 8 млн. гривень.

Отримувачем грантів можуть бути:

- громадяни України, у тому числі фізичні особи - підприємці;
- юридичні особи, кінцевими бенефіціарними власниками яких є громадяни України;
- фізична особа, яка має намір розпочати підприємницьку діяльність.

Кошти гранту можуть бути спрямовані на придбати основних засобів виробництва (технологічного обладнання) їх доставку та введення в експлуатацію.

Заявка на отримання гранту подається отримувачами онлайн засобами Порталу Дія, разом з заповненим бізнес-планом.

Портал Дія передає заявки до уповноваженого банку (далі - АТ “Ощадбанк”) для їх опрацювання та оцінці згідно з Наказом.

Рішення щодо надання гранту приймається Мінекономіки протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня кінцевого строку подання заяв, затверджених Наказом, на підставі переліку висновків уповноваженого АТ “Ощадбанк”.

Після прийняття рішення про на надання гранту отримувачі підписують договір зовнішньої оферти про надання гранту, відкривають рахунок та **перераховують власні частки** (30 або 50 відсотків) протягом 10 робочих днів з дати прийняття рішення про надання гранту (п. 21 Порядку 5). У разі невиконання зазначеного, АТ “Ощадбанк” інформує Мінекономіки про такі порушення та Мінекономіки приймає рішення про анулювання таких

заявок. Після чого Мінекономіки перераховує кошти гранту (70 або 50 відсотків) отримувачам, які виконали умови п. 21 Порядку 5.

Обов'язковими умовами надання гранту є:

- сплата протягом трьох років з дня отримання гранту податків, зборів (обов'язкових платежів), єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до зведеного бюджету України у розмірі отриманого гранту;

- створення до 25 робочих місць та працевлаштування на них (відповідно до запитуваної суми гранти 5 робочих місць на 1,6 млн. гривень).

Програмою грантів користуються підприємці у таких галузях як: виробництво харчових продуктів, виробництво меблів, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, виробництво готових металевих виробів, оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, текстильного виробництва.

Надання грантів для розвитку або створення переробних підприємств дозволить державі перейти від сировинної спрямованості, збільшить додану вартість готової продукції, створить додаткові робочі місця для вимушено переселеного населення та матиме мультиплікативний ефект поповнення бюджетів усіх рівнів.

Подати заяву на отримання гранту, передбаченого Порядком 5, можна за інтернет-посиланням: <https://diia.gov.ua/services/grant-na-pererobne-pidpriyemstvo>.

5) Щодо надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей

Гранти надаються відповідно до Порядку надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738 “Деякі питання надання грантів бізнесу” (далі - Порядок 4).

Згідно з Порядком 4 Цей Порядок визначає умови, критерії, механізм надання безповоротної державної допомоги учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їх сімей (далі - отримувач) у формі грантів на створення або розвиток власного бізнесу (далі - грант).

Згідно з пунктом 3 Порядку 4 у цьому Порядку слід розуміти:

під учасником бойових дій - фізичну особу у значенні, наведеному в пунктах 2, 11, 19-24 частини першої статті 6 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;

під особою з інвалідністю внаслідок війни - фізичну особу у значенні, наведеному в пунктах 1, 4, 7, 11-13 частини другої статті 7 Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;

під членами сім'ї - дружину або чоловіка учасника бойових дій або особи з інвалідністю внаслідок війни.

Пунктом 4 Порядку 4 визначено, що розмір гранту, який надається одному отримувачу, визначається відповідно до його суми запиту та не перевищує:

250 тис. гривень для учасника бойових дій та/або особи з інвалідністю внаслідок війни або для учасника бойових дій та/або особи з інвалідністю внаслідок війни, зареєстрованих як фізична особа - підприємець, у разі зобов'язання створити одне робоче місце після отримання гранту та працевлаштувати одного найманого працівника на умовах, визначених цим Порядком;

500 тис. гривень для члена сім'ї у разі зобов'язання створити два робочих місця після отримання гранту та працевлаштувати двох найманих працівників на умовах, визначених цим Порядком;

1000 тис. гривень для учасника бойових дій та/або особи з інвалідністю внаслідок війни, зареєстрованих як фізична особа - підприємець, строк реєстрації якої становить не

менше 36 місяців до моменту подання заяви на отримання гранту (далі - заява), у разі зобов'язання створити чотири робочих місця після отримання гранту та працевлаштувати чотирьох найманих працівників на умовах, визначених цим Порядком, з яких не менше двох є учасниками бойових дій та/або особами з інвалідністю внаслідок війни.

Гранти у розмірі до 500 тис. та 1000 тис. гривень надаються за умови співфінансування отримувачем у такому співвідношенні: 70 відсотків вартості проекту - за рахунок гранту, не менше 30 відсотків - за рахунок коштів отримувача (власних або кредитних).

Грант надається частинами, розмір яких не перевищує 250 тис. гривень в межах загальної суми гранту.

Пунктом 5 Порядку 4 передбачено, що Гранти надаються для покриття витрат на провадження господарської діяльності за такими напрямками:

придбання меблів, обладнання, транспортних засобів (які будуть використовуватися в комерційних та виробничих цілях), необхідних для провадження господарської діяльності, що не підлягає відчуженню до виконання умов договору про надання гранту на створення або розвиток власного бізнесу (крім випадків відчуження внаслідок звернення стягнення на нього АТ "Ощадбанк" відповідно до договору застави);

закупівля ліцензійного програмного забезпечення (такі витрати повинні становити сумарно не більше 50 відсотків розміру гранту);

закупівля свійських тварин, птиці та бджіл, молодняка тварин та птиці, саджанців, посівного матеріалу, сировини, матеріалів, товарів та послуг, пов'язаних з реалізацією бізнес-плану (такі витрати повинні становити сумарно не більше 70 відсотків розміру гранту);

послуги з маркетингу та реклами (такі витрати повинні становити не більше 10 відсотків розміру гранту);

плата за оренду нежитлового приміщення (такі витрати повинні становити не більше 25 відсотків розміру гранту);

плата за оренду обладнання (такі витрати повинні становити не більше 30 відсотків розміру гранту);

придбання на умовах лізингу обладнання, крім автомобілів, мотоциклів та інших транспортних засобів особистого користування (такі витрати повинні становити не більше 50 відсотків загального розміру гранту);

використання у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання (комерційна концесія).

Згідно з пунктом 8 Порядку 4 заяву подають такі отримувачі:

громадяни України з числа осіб, визначених в абзацах третьому - п'ятому пункту 3 цього Порядку;

фізичні особи - підприємці - громадяни України з числа осіб, визначених в абзацах третьому та п'ятому пункту 3 цього Порядку;

які станом на дату подання заяви фактично не перебувають та не провадять свою господарську діяльність на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України та територіях активних бойових дій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції, та для яких не визначена дата завершення бойових дій або тимчасової окупації;

які не провадять господарську діяльність на території Російської Федерації та Республіки Білорусь;

які не віднесені до юридичних або фізичних осіб, до яких застосовуються спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) згідно з відповідними рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, введеними в дію указами Президента України щодо

застосування персональних (спеціальних) економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України “Про санкції”;

щодо яких не порушено справи про банкрутство та/або яких не визнано банкрутами, та/або які не перебувають на стадії ліквідації;

які не є кредитними або страховими організаціями, інвестиційними або недержавними пенсійними фондами, професійними учасниками ринку цінних паперів, ломбардами;

які не здійснюють виробництво та/або реалізацію зброї, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, обмін валют;

щодо яких відсутнє рішення суду, яке набрало законної сили, про притягнення до кримінальної відповідальності за корупційне правопорушення.

Заява, що подається членом сім’ї, повинна бути погоджена з дружиною або чоловіком отримувача.

Рішення про надання гранту приймається Державним центром зайнятості протягом 15 робочих днів з дня кінцевого строку подання заяв на основі інформації уповноваженого банку, яка містить результати перевірки ділової репутації та відомостей, зазначених у заяві, а також результатів співбесіди з отримувачем, проведеної регіональним центром зайнятості (пункт 16 Порядку 4).

Згідно з пунктом 18 Порядку 4 у разі відсутності підстав для відмови у наданні гранту Державний центр зайнятості ухвалює рішення, яке оформляється наказом, про надання грантів отримувачам, які набрали найбільшу сукупну кількість балів, у межах наявної граничної суми грантів, визначеної Мінекономіки. Про прийняте рішення щодо надання або відмови в наданні гранту отримувачам повідомляють регіональні центри зайнятості шляхом надсилання повідомлення в кабінет отримувача на Порталі Дія.

Подати заяву на отримання гранту, передбаченого Порядком 4, можна за інтернет посиланням: <http://surl.li/gmcdn>.

б) Державна програма пільгового кредитування суб’єктів підприємництва (5-7-9%)

Програма пільгового кредитування реалізується відповідно до Порядку надання фінансової державної підтримки суб’єктам підприємництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 28 “Про надання фінансової державної підтримки” (далі - Порядок 6).

Згідно з Порядком 6 цей Порядок визначає умови, критерії та механізм надання фінансової державної підтримки (далі - державна підтримка) суб’єктам підприємництва шляхом здешевлення вартості кредитів.

Відповідно до пункту 8 Порядку 6 кредити, за якими може бути надана державна підтримка, надаються на інвестиційні цілі, фінансування оборотного капіталу.

Пунктами 3 та 4 Порядку 6 передбачено, що надання державної підтримки суб’єктам підприємництва здійснюється Фондом розвитку підприємництва (далі - Фонд). Державна підтримка надається через банки, що підписали з Фондом договір про співробітництво (далі - уповноважені банки).

Згідно з пунктом 18 Порядку 6 відповідність суб’єктів підприємництва критеріям, установленим цим Порядком, визначається уповноваженими банками. Уповноважені банки здійснюють відбір, проведення оцінки кредитоспроможності та кредитування суб’єктів підприємництва відповідно до власних правил, процедур та банківських продуктів з урахуванням вимог, визначених цим Порядком.

Державну підтримку, передбачену Порядком 6 на сьогодні надають 45 банків: Укргазбанк, Ощадбанк, Приватбанк, Укрексімбанк, Банк Львів, Банк ПУМБ, Банк Альянс, Райффайзен Аваль, ТАС Комбанк, Банк Восток, Кредо Банк, Банк Глобус, Альфа Банк, Полікомбанк, Мегабанк, Креді Агріколь, Кредит Вест банк, ОТП Банк, Агропросперіс Банк, Прокредіт Банк, Акордбанк, Банк Український капітал, МТБ Банк, Піреус Банк, Асвіо Банк,

АТ КІБ, МетаБанк, Банк Південний, Радабанк, Банк Кредит Дніпро, Міжнародний інвестиційний банк, Укрсиббанк, Правекс банк, Альтбанк, Скай Банк, Полтава-Банк, КРИСТАЛБАНК, Мотор-Банк, РВС Банк, Банк інвестицій та заощаджень, АТ “АКБ “Конкорд”, АТ “Банк Січ”, АТ “Юнекс Банк”, АТ “Банк “Грант”, АТ “Айбокс Банк”.

Для отримання державної підтримки, передбаченої Порядком 6, підприємець має звернутись до одного з уповноважених банків.

Цілі державної підтримки в рамках програми “Доступні кредити 5-7-9%”:

1) **інвестиційні цілі**, зокрема:

придбання та/або модернізацію основних засобів суб'єктом підприємництва, за винятком придбання транспортних засобів (крім тих, що будуть використовуватися в комерційних та виробничих цілях);

придбання нежитлової нерухомості та/або земельних ділянок з метою провадження суб'єктом підприємництва господарської діяльності без права передачі такої нерухомості в платне або безоплатне користування третім особам;

здійснення будівництва, реконструкції, ремонту у нежитлових приміщеннях, в яких суб'єкт підприємництва провадить основну господарську діяльність, які на праві власності або користування належать суб'єкту підприємництва;

придбання об'єктів права інтелектуальної власності за договорами комерційної концесії (франчайзингу), пов'язаних із реалізацією суб'єктом підприємництва інвестиційного проекту;

2) **фінансування оборотного капіталу** суб'єкта підприємництва.

Щодо загальної суми коштів, яка передбачена на реалізацію програм підтримки українського бізнесу

Відповідно до прийнятих законодавчих та нормативно-правових актів у 2022 та 2023 роках (станом на 01.05.2023) загальний обсяг надання безповоротної державної допомоги бізнесу становить **4 879 100,3** тис. гривень, з них:

2 899 323,2 тис. гривень для надання безповоротної державної допомоги суб'єктам господарювання у формі грантів на створення або розвиток переробних підприємств;

1 070 052,1 тис. гривень для надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства;

281 202,0 тис. гривень для надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства;

628 523,0 тис. гривень для надання безповоротної державної допомоги фізичним особам, суб'єктам господарювання у формі мікрогрантів на створення та розвиток власного бізнесу.

У 2022 році Кабінетом Міністрів України прийнято рішення про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету за вищезазначеною бюджетною програмою у сумі **2 232 100,3** тис. гривень, з них:

1 249 323,2 тис. гривень для надання безповоротної державної допомоги суб'єктам господарювання у формі грантів на створення або розвиток переробних підприємств;

312 354,1 тис. гривень для надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства;

41 900,0 тис. гривень для надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства;

628 523,0 тис. гривень для надання безповоротної державної допомоги фізичним особам, суб'єктам господарювання у формі мікрогрантів на створення та розвиток власного бізнесу.

У 2023 році Мінекономіки згідно із Законом України від 03.11.2022 № 2710-IX “Про Державний бюджет України на 2023 рік” (зі змінами, внесеними від 24.02.2023 № 2953-IX)

передбачено бюджетні призначення за бюджетною програмою “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу” (далі – бюджетна програма) на загальну суму **2 647 000,0** тис. гривень, у тому числі загального фонду загального фонду – 1 370 000,0 тис. гривень, спеціального фонду – 1 277 000,0 тис. гривень.

Згідно із наказом Мінекономіки від 09.02.2023 № 881 “Про затвердження розподілу коштів, передбачених у державному бюджеті за бюджетною програмою КПКВК 1201350 “Надання грантів для створення або розвитку бізнесу” на 2023 рік” (із змінами) бюджетні кошти за програмою КПКВК 1201350 розподілено за напрямками використання коштів наступним чином:

1 650 000,0 тис. гривень (в тому числі загальний фонд – 373 000,0 тис. гривень, спеціальний фонд – 1 277 000,0 тис. грн) для надання безповоротної державної допомоги суб’єктам господарювання у формі грантів на створення або розвиток переробних підприємств;

757 698,0 тис. гривень для надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства;

239 302,0 тис. гривень для надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства.

Також, відповідно до бюджету Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на 2023 рік, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2023 № 85 на “мікрогранти на створення або розвиток власного бізнесу з метою сприяння зайнятості населення” передбачено **1 800 531** тис. гривень.

Для надання фінансової державної підтримки відповідно до Порядку 6, Законом України від 03.11.2022 № 2710-ІХ “Про Державний бюджет України на 2023 рік” у додатку 3 передбачено видатки у розмірі **16 000 000** тис. грн. за програмою 3501540 “Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва”.

Щодо коштів, що були використані на реалізацію програм підтримки українського бізнесу

Загальна сума використаних коштів для надання грантів у 2022 році – 1 552 796 292,57 гривень, з них:

39 736 266,57 грн - для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства;

14 023 370,0 грн - для створення або розвитку тепличного господарства;

957 769 138,0 грн - на створення або розвиток переробних підприємств;

541 267 518,0 грн - на створення або розвиток власного бізнесу.

Загальна сума використаних коштів для надання грантів у 2023 році станом на 01.05.2023 рік - 413 725 676,34 гривень, з них:

107 288 089,86 грн - для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства;

37 155 227,48 грн - для створення або розвитку тепличного господарства;

269 282 359,00 грн - на створення або розвиток переробних підприємств.

З початку реалізації програми “Власна справа” станом на 28.04.2023 Уповноваженим банком перераховано кошти на рахунки 3 602 отримувачам мікрогрантів на суму 846 млн грн.

Станом на 28.04.2023 в рамках програми “Доступні кредити 5-7-9%”: видано 60 756 кредитів на загальну суму 193 679 млн грн: 54% - в галузі сільського господарства; 23% - торгівля та виробництво, 13% - промислова переробка.

Щодо результатів програм підтримки українського бізнесу

У 2022 році надано гранти:

- 177 суб'єктам господарювання на створення або розвиток переробних підприємств;
- 3 суб'єктам господарювання для створення або розвитку тепличного господарства;
- 30 суб'єктам господарювання для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства;
- 2 313 суб'єктам господарювання на створення або розвиток власного бізнесу.

Протягом 2022 року проведено дванадцять хвиль відбору отримувачів для надання мікрогрантів на розвиток власного бізнесу.

Загалом, за цей період подано 16 173 заявок для одержання мікрогрантів на суму 3,7 млрд гривень, з яких Державним центром зайнятості прийнято 3321 позитивне рішення про надання мікрогрантів на суму 776,8 млн гривень та підписано 2 976 договорів про надання мікрогрантів на суму 697 млн грн., а саме: до 150 тис. грн. – 329 договорів на суму 47,4 млн грн. та створенням 329 робочих місць; від 150 тис. грн. до 250 тис. грн – 2 647 договорів на суму 649,7 млн грн. та створенням 5 294 робочих місць.

Прийнято 64 рішення Мінагрополітики про надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства на суму 288 051 540,00 грн та 8 рішень про надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства на суму 55 900 000,00 грн.

За програмою надання *грантів на створення або розвиток переробних підприємств* (далі – Програма) подано понад 1 655 заявок на отримання грантів. З них за 269 заявками прийнято рішення Мінекономіки про надання грантів на суму 1 428 633,6 тис. гривень. Разом з цим, враховуючи, що у 2022 році фінансування за Програмою було здійснено за кошти резервного фонду, фінансування грантоотримувачів було значно пролонгованим у часі (від дати прийняття рішення Мінекономіки до дати перерахування коштів проходило 2-2,5 місяці). У зв'язку з чим, певна частина грантоотримувачів була змушена забирати власну частку та відмовлятися від грантів; рішення щодо надання грантів по таким грантоотримувачам були анульовані з метою надання можливості повторної подачі заявок.

Таким чином, за час реалізації Програми з 01 липня по 30 грудня 2022 року фактично було профінансовано отримувачів 177 на суму 957 769, 1 тис. гривень.

У 2023 році надано гранти:

- 58 суб'єктам господарювання на створення або розвиток переробних підприємств;
- 4 суб'єктам господарювання для створення або розвитку тепличного господарства, яким перераховано кошти в повному обсязі, та 3 суб'єктам господарювання, яким перераховано частково;
- 26 суб'єктам господарювання для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства, яким перераховано кошти в повному обсязі, та 18 суб'єктам господарювання, яким перераховано частково.
- 1283 суб'єктам господарювання перераховано кошти на створення або розвиток власного бізнесу.

Станом на 04.05.2023 подано 5 896 заявок для одержання мікрогрантів на суму 1,36 млрд гривень, з яких Державним центром зайнятості прийнято 1 232 позитивних рішення про надання мікрогрантів на суму 292 млн гривень та підписано 758 договорів про надання мікрогрантів на суму 179,8 млн грн., а саме: до 150 тис. грн. – 78 договорів на суму 11,4 млн грн. та створенням 78 робочих місць; від 150 тис. грн. до 250 тис. грн – 680 договорів на суму 168,4 млн грн. та створенням 1 360 робочих місць.

Станом на 01.05.2023 було прийнято 26 рішень Мінагрополітики про надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства на суму 104 451 600,00 грн та 7 рішень про надання грантів для створення або розвитку тепличного господарства на суму 44 000 000,00 грн.

У 2023 році в рамках програми надання *грантів на створення або розвиток переробних підприємств* прийнято 4 накази Мінекономіки 216 грантоотримувачам на суму 1 149 310,6 тис. гривень, з яких вже перераховано 61 грантоотримувачам на суму 281 888,7 тис. гривень.

Загалом за час реалізації Програми Мінекономіки схвалено 485 грантів на суму 2 577 944,3 тис. гривень, з яких вже виплачено 240 грантів. Успішна реалізація цих бізнес-проектів має забезпечити більше 5500 робочих місць.

Також повідомляємо, що інформація про паспорти бюджетних програм та інформація про зміни до паспортів бюджетних програм знаходиться за інтернет-посиланням

<https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=86e8e187-18e3-47c7-a6eb-f461002cdfb7&tag=InformatsiiaProPasportiBiudzhethnikhProgram>.

З інформацією про результати оцінки ефективності бюджетних програм за 2022 рік можна ознайомитись за інтернет-посиланням

<https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=b940550f-8064-420b-9596-36cbb63bc5&tag=InformatsiiaProRezultatiOtsinkiEfektivnostiBiudzhethnikhProgram>.